

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

338

Vragen van het lid **Bisschop** (SGP) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «Wetenschapselectie van de NWO is ontmoedigende farce»* (ingezonden 9 september 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 24 oktober 2014)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Wetenschapselectie van de NWO is ontmoedigende farce»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Onderschrijft u de analyse dat veel onderzoeksvorstellen worden afgewezen, terwijl deze kwalitatief niet onderdoen voor voorstellen die wel tot toekenning van middelen leiden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, deelt u de mening dat deze systematiek onbevredigend en inefficiënt is en tot verspilling van kostbare tijd en middelen leidt?

Antwoord 2

Deze analyse onderschrijf ik niet. De eerste geldstroom – financiering direct van de universiteiten – voorziet in een solide basis. De tweede geldstroom – vanuit NWO – brengt meer dynamiek in het systeem. Bij de tweede geldstroom moet vaak gekozen worden tussen de beste en de allerbeste voorstellen, wat niet eenvoudig is. Maar dat er moet worden gekozen is inherent aan het systeem waarbij middelen in competitie verdeeld worden door NWO. Dit doet NWO door in haar beoordelingssysteem gebruik te maken van *peer review*. Internationaal is dit systeem de norm. In de evaluatie van NWO, die in 2013 is verschenen, concludeert de evaluatiecommissie dat NWO haar primaire taak, het selecteren van excellente onderzoekers en onderzoeksvorstellen, uitstekend en onomstreden uitvoert. Uit het onlangs

¹ De Volkskrant, 6 september 2014

uitgevoerd Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO)² blijkt dat dit beoordelingssysteem de Nederlandse wetenschap sterker heeft gemaakt.

Vraag 3

Kunt u toelichten waarom wordt vastgehouden aan een systematiek die suggereert dat de selectie op inhoudelijke gronden geschiedt, terwijl in de verantwoording vaak blijkt dat nauwelijks inzicht te geven valt in kwalitatieve verschillen? Wat is uw oordeel over de suggestie om uit de grote hoeveelheid van kwalitatief gelijkwaardige voorstellen bij loting te selecteren?

Antwoord 3

NWO werkt met beoordelingscommissies die verantwoording afleggen over de toe- of afwijzing van ingediende voorstellen. Hierbij wordt inzicht gegeven in kwalitatieve verschillen. Elke beoordelingscommissie hanteert bij de beoordeling criteria die betrekking hebben op aspecten zoals de kwaliteit van de onderzoeker (kwaliteit publicaties, optredens bij conferenties, enz.), de kwaliteit van het onderzoeksvoorstel (het innovatieve karakter, wetenschappelijke impact, enz.) en kennisbenutting (de mate waarin de wetenschappelijke kennis en vaardigheden toegepast worden buiten de wetenschap en/of in andere wetenschappelijke disciplines).

Voorstellen via een loting selecteren zou geen recht doen aan het werk van de onderzoeker en van de beoordelingscommissie. De onderzoeksvoorstellen zijn namelijk nooit geheel gelijkwaardig in kwaliteit. Ik vind het belangrijk dat er een kwalitatieve beoordeling plaatsvindt en dat wordt beargumenteerd waarom een voorstel wordt gehonoreerd of afgewezen. Wel wordt in het kader van het ontwikkelen van de Toekomstvisie Wetenschap bezien of interdisciplinaire voorstellen en voorstellen uit nieuwe disciplines nadrukkelijker aandacht zouden moeten krijgen in de toekenningssystematiek. Daarvoor is, zoals ook in de NWO-evaluatie is geconstateerd, ook de governance structuur van NWO een aandachtspunt. In de kabinetsreactie daarop heb ik geconstateerd dat de organisatiestructuur flexibel genoeg moet zijn om in te spelen op maatschappelijke en wetenschappelijke veranderingen. In de Toekomstvisie Wetenschap, die u later dit jaar ontvangt, zullen de Minister van OCW en ik hier verder op ingaan.

Vraag 4

Onderkent u dat het voordelen biedt om de inhoudelijke toekenning van middelen door de NWO te beperken tot onderzoeksvoorstellen die zich kwalitatief aanmerkelijk onderscheiden en een groot deel van het budget direct door instellingen in te laten zetten?³

Antwoord 4

Op dit moment wordt het grootste deel van het budget voor onderzoek, ongeveer 1,9 miljard, rechtstreeks via de universiteiten ingezet versus ongeveer 500 miljoen via NWO in competitie. Met dat budget liggen de huidige honoreringspercentages van NWO rond de 20%. Dit betekent dat niet alle goede tot excellente voorstellen kunnen worden gehonoreerd. Uit het eerder genoemde IBO blijkt echter dat er geen aanwijzingen zijn dat overheveling van middelen tussen de eerste en tweede geldstroom tot grote doelmatigheidswinsten leidt.

² IBO Wetenschappelijk onderzoek, www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2014/05/01/ibo-wetenschappelijk-onderzoek.html

³ NWO: Nederlands Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek